

[Axel Sørensen.]

fordeling, der sker gennem den danske købmandsstand, men mon ikke tendensen går i retning af større enheder til skade for den lille købmand og detaillist, således at han selv bliver afhængig af en samarbejdsform med større enheder? Jeg har lyst til at nævne, at igennem de sidste 10 år har vi set visse specialer inden for den danske håndværkerstand forsvinde ude i landsbyen; det har ikke været muligt at opretholde dem under den herskende rationalisering og mekanisering. Er vi mon ved et tidsafsnit, hvor den lille detaillists kamp for at klare økonomien for sig og sin familie bliver lige så vanskelig i kraft af den fordeling, der sker gennem de store supermarkeder? Jeg tror, at her er større muligheder, større ting at sætte ind for end det billede, man tegner op og bruger agitatorisk og politisk i spillet mellem detaillist og kooperation.

Hvad selve lovforslaget angår, tilsiger det radikale venstre det sin støtte. Jeg havde helst set, at man havde bevaret skellet mellem beskatningen af åbne og lukkede foreninger. Beskatningen af en forening, der kun sælger til medlemmer og derfor er begrænset i sin konkurrenceevne over for andre handlende, bør være af en noget anden karakter end beskatningen af den brugsforening, der lukker dørene op for alle, som uden medlemsret lader sig drage ind i en åben butik.

Det foreliggende lovforslag betyder en øgelse af skattesvarelsen for kooperationen og en forringelse af de konsolideringsmuligheder, som blev anerkendt i 1949, da man gik over til at beregne indkomstbeskatningen på basis af en vis procentdel af formuen. Samtidig med denne beskatningsform overførte man et fradrag, der aldrig kunne overstige en fjerdedel af den skattepligtige indkomst. Det blev sagt dengang, at det, det drejede sig om i Danmark, var at konsolidere de forretninger, man havde, ikke alene kooperationen, men enhver forretningsvirksomhed i Danmark. Dette fradrag er udgået. Nu drejer det sig ikke længere så meget om at konsolidere sig i Danmark som at bruge løs. Man spørger, hvorledes hele dette billede vil tegne sig fremover, når Danmark kommer ind i en konkurrence, hvor det

gælder om at have konsolideret sin forretning, så den kan modstå et tryk, hvad enten det nu drejer sig om den frie handlende eller om et kooperativt foretagende.

Når man i aktieselskabsformen har henlæggelser til investeringsfonds, kunne man også inden for kooperationen foretage henlæggelser til investeringer, f. eks. en passende procent af formuefremgangen. Det må være rimeligt. Vi må dog trods alt huske på, at nu, da Danmark står over for at skulle deltage i et større fællesskab, har vi dog vel snart i 100 år anerkendt den danske andelsbevægelse, og også forbrugervirksomheden, kooperationen, kan betragtes som et dansk foretagende, som vi vil acceptere, og vi risikerer jo nu at blive stillet over for, at nye forretninger kommer til landet baseret på billig kapital. Vi synes, at dette fradrag, som kunne bruges til konsolidering for at modstå den kommende konkurrence udefra, kan være af betydning, ikke mindst hvis Danmark indtræder i dette fællesmarked, fordi den almindelige varefordeling kan udsættes for urimelig konkurrence fra andre lande med lavere rentefod. Det har betydning, at vi ikke ved lov forringer de indenlandske varefordelingsled til ugunst for den danske befolkning og dermed også for dansk økonomi.

Gennem de 12-13 år, siden vi fik den nye beskatningsform i 1949, har man stadig hørt den påstand, at kooperationen beskattes lavere end den private forretningsdrivende. Der må her skabes den fornødne klarhed, som kan stå fast, så hele dette spørgsmål bringes ud af verden og det ikke længere skal være sådan, at påstand står mod påstand; det er uheldigt for fordelingen af varerne til forbrugerne, enten det går gennem de private handelsled, eller man slutter sig sammen i en forening om at gøre de fordelagtigste og billigste indkøb af gode varer og fordele dem til den billigst mulige forbrugerpris igen.

Det er jo rigtigt, at den frie handelsstand har efterfulgt det samme princip som forbrugerforeningerne, nemlig at indkøbe i fællesskab. Jeg tænker her på sådanne virksomheder, som har sluttet sig sammen og fordeler varerne nøjagtig på samme måde, som kooperationen har gjort det, fordi de har set deres fordel ved at efterligne